

úbytkem nebo poškozením zavazadla, jež přivoděny opomenutím pečlivého dozoru, jakož i ze škody, způsobené opožděným vydáním zavazadla. Poněvadž pak povinnost k opatrování ukládá se schovatelvi dle přirozené povahy věci vůči osobám třetím, jež pokoušely by se, věc si osobiti nebo na ni působiti, jest nakládání s věcí uloženou, jež předsevzal by schovatel sám, o sobě činem bezprávným, škoda, způsobená tím ukládateli, neprýští ze zanedbání pečlivého opatrování věci, nýbrž jest výsledkem bezprávné pozitivní činnosti schovatelovy. Nakládal-li schovatel bezprávně s uloženou věcí tak, že pozbyl tím možnosti restituční, nelze mluvíti o věci ztracené, t. j. věci, jež zanedbáním opatrovací povinnosti dostala se mimo dosah schovatelovy moci, nýbrž jde v pravdě o věc, jež schovatelem protiprávně byla osobě třetí zadána. Na tento případ však ustanovení §u 39, odst. III. želez. tarifu díl I., rozšiřovati nelze. Vždyť jinak za výkupné nejvýše 100 K skytala by se zaměstnancům dráhy možnost, by s uloženými zavazadly i úmyslně bezprávným způsobem nakládali, najmě zavazadla značné ceny za řečené nepatrné výkupné si osvojili. Vylučovati, pokud se týče co do výše obmezovati náhradní povinnost z dolosního nakládání s uschovaným zavazadlem přičilo by se dobrým mravům. A obmyslnosti rovná zákon co do náhradní povinnosti hrubou nedbalost (§ 1324 obč. zák.). Že pak osoba, pověřená drahou dozorem v nádražní šatně, počínala si v tomto případě s hrubou nedbalostí, dolíčila správně již prvá stolice a udala pro toto své stanovisko důvody, jež vývody dovolání nejsou nikterak vyvráceny.

Čís. 449.

Nárok proti veřejnoprávnímu svazu na náhradu škody, již veřejnoprávní svaz zapříčinil tím, že veřejné, jím spravované cesty neudržoval ve stavu, poškození uživatelů cesty vylučujícím, jest nárokem soukromoprávním.

(Rozh. ze dne 16. března 1920, R II 37/20.)

Žalobkyně domáhala se na silničním výboru v Z. na Moravě náhrady škody, opírajíc se o ustanovení §§ 1295 a násl. obč. zák. proto, že kůň její probořil se na silničním můstku, který překleňuje potok, podtékající okresní silnici a zlomil si při tom nohu, následkem čehož musel býti poražen. Proti žalobě vznesl žalovaný námitku nepřipustnosti pořadu práva, již soud prvé stolice vyhověl a žalobu odmítl. **Důvody:** Dle tvrzení žalobkyně odpovídá prý zažalovaný silniční výbor za škodu proto, že můstek, který měl rozpětí asi 1 m 20 cm, měl klenbu zhotovenou z méně cenného lámaného kamene, a klenba sama byla provedena na plný oblouk. Můstek byl vysoko zaklenut, tak že téměř klenby vyčnívalo značně nad povrch silnice. Klenutí můstku je jen 30 cm silné, nedostatečné a nebyl na něm žádný štět, nýbrž jen asi 2 cm silná vrstva šterku, tak že při deštivém počasí voda vnikala do spár, spojovací materiál rozmočila, následkem čehož jednotlivé kameny klenby se uvolnily, kola nákladů, po můstku jezdící, zarývala se do nedostatečného šterkování, jela přímo po klenbě, tato se otrásala, oblouk klenby se deformoval, a mimo to kámen v klenbě za toho stavu věci zvětral, a když kůň přímo

na klenbu a právě na kámen, který byl klínem v uzávěrce klenby, stoupl, tento se propadl, což by se nebylo stalo, kdyby štětování a štěrkování na můstku bylo bývalo dostatečným. Žalovaný silniční výbor jednal prý tím proti předpisům § 6 mor. zákona ze dne 30. listopadu 1877, čís. 38 z. zák., dle něhož mají býti silnice udržovány ve stavu sjízdném a dobrém, pak proti ustanovením § 11 místodržitelské vyhlášky ze dne 15. července 1878, čís. 23 z. zák., dle níž předpisy o udržování silnic nutno přesně dodržovati, pak proti §§ 16 a 30 místodržitelské vyhlášky ze dne 22. srpna (správně má býti ledna) 1878, čís. 25 z. zák., správně místodržitelské vyhlášky ze dne 17. července 1907, kterou vyhláška z 22. ledna 1878 byla zrušena, která stanoví sílu štětování a štěrkování, čehož zde šetřeno nebylo, pak proti §§ 9 a 13 návodu pro moravské cestmistry, kteří mají veškeré předpisy řádně dodržovati, zjištěné vady silničnímu výboru oznamovati a ihned odstraňovati, což se zde nestalo. Žalobkyně domáhá se tedy uvedené náhrady z důvodu porušení předpisů zákona a nařízení, týkajících se zakládání a spravování veřejných silnic a cest, a z důvodu, že zřizenci žalovaného silničního výboru nekonali své úřední povinnosti, zákonem a nařízeními jim uložené, a že tím třetím osobám způsobili škodu. Dle § 1 j. n. náleží soudům rozhodovati jen o věcech občanských, pokud zvláštními zákony nejsou přikázány jiným úřadům nebo orgánům. Za občanské věci lze pak jen takové spory považovati, v nichž se uplatňovaný nárok odvozuje z práva soukromého, upravujícího soukromá práva a povinnosti občanů mezi sebou. Úprava práv a povinností občanů vůči veřejným korporacím, jakou je žalovaný silniční výbor, není předmětem práva soukromého, nýbrž zasahuje do práva veřejného. Poněvadž pak shora uvedené předpisy, z jejichž porušení a škody, jí tím způsobené, žalobkyně vyvozuje náhradní nárok, zasahují také do práva veřejného, není a nemůže býti uplatňovaný její nárok povahy soukromoprávní, a jest jemu přiznati ráz veřejnoprávní, ježto vznik jeho není jako majetkové právo rázu soukromoprávního neodvislým od vztahu žalobkyně jako jednotlivce k veřejné korporaci, jakou jest žalovaný silniční výbor, a nelze tu proto, ježto jde o poměr čistě veřejnoprávní užití pravidel práva soukromého. Z těch důvodů není pro rozhodování sporného nároku přípustným pořad práva. Re k u r s n í s o u d zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva. D ů v o d y: Žalující firma žádá náhradu škody, poněvadž kůň, jí patřící, na můstku, jenž tvoří součást okresní silnice, utrpěl úraz a poněvadž úraz byl zaviněn tím, že můstek nebyl udržován v náležitém stavu. Tím vznáší na soud čistě soukromoprávní nárok, zakládající se na ustanovení § 1293 násl. obč. zák. Dle pravidla § 1338 obč. zák. jest uplatňovati právo na náhradu škody před řádným soudem. Oč tohoto pravidla nelze se v tomto případě uchýliti, poněvadž není zákonného ustanovení, které by takovou výjimku ospravedlňovalo.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Správně poukazuje usnesení rekursního soudu k tomu, že žalobcem uplatňovaný nárok jest nárokem na náhradu škody, na nějž se vztahují předpisy XXX. hlavy obč. zák.; zejména stanoví § 1338 obč. zák., že právo na náhradu škody z pravidla jako každé jiné soukromé právo

uplatňovati jest před řádným soudem. Slovy: »jako každé jiné právo soukromé« prohlašuje se tedy právo na náhradu škody výslovně za právo soukromé, o němž z pravidla, to jest kde zvláštní předpisy nestanoví výjimky, má rozhodovati řádný soudce, a nerozeznává se při tom, z jakého titulu se toto právo odvozuje a proti komu se uplatňuje. § 1338 obč. zák. nečiní výjimek ohledně státu a ostatních veřejnoprávních svazů. Jest sice pravda, že zřízení a udržování veřejných cest se děje v zájmu všeobecném, a tedy jest povahy veřejnoprávní, než tím není vyloučeno, že v tomto oboru správy mohou vzniknouti soukromoprávné poměry. Především jest poměr veřejnoprávních svazů (státu, země, okresu, obce a jiných) k movitým a nemovitým věcem, jim patřícím, třeba by sloužily všeobecnému používání (§ 287 a 288 obč. zák.), povahy soukromoprávní, poněvadž věci ty jsou vlastnictvím dotyčného svazu. Dle §§ 26 a 27 obč. zák. jsou pak tyto svazy — pokud zvláštní zákonné předpisy ničeho jiného neustanovují — ohledně výkonu tohoto práva vlastnického na roveň postaveny jiným fyzickým osobám, podléhají tedy týmž obmezením, jako tyto, a nejsou rovněž oprávněny, obmezení, jež zákony v zájmu všeobecného blaha jsou předepsána, přestoupiti. Za porušení takovýchto zákonných ustanovení, jakož i vůbec za jednání neb opomenutí svých orgánů, jež se stala u výkonu práva vlastnického a z nichž povstalo zkrácení práv osob třetích, ručí dle ustanovení §§ 1297 a 1299 obč. zák. Tomu nevádí právnická osobnost jejich, neboť v § 337 obč. zák. jest způsobilost právnických osob v tomto směru výslovně uznána. Mylný jest tedy názor stížnosti, že v tomto případě se jedná o náhradu škody z důvodů veřejnoprávních, jednáť se, jak z toho, co uvedeno, vysvítá, o právnickou osobu ve smyslu soukromoprávním, totiž jako o nositele práv majetkových, ohledně nichž se veřejnoprávní osoba právnická (stát, země, obec a jiné) neliší od ostatních soukromoprávních vlastníků a majitelů.

Čís. 450.

Poměr dítěte k otci, při němž dítě pracuje na statku otce a tento je vydržuje, není poměrem námezdním.

(Rozh. ze dne 16. března 1920, Rv II 31/20.)

Žalobce vypomáhal v otcově hospodářství od svého 14. roku, začez mu otec poskytoval stravu, byt a úplné ošacení. Když pak žalobce ve svém 30. roku otcovský dům opustil, žaloval otce, by mu zaplatil za léta, po něž mu v hospodářství vypomáhal, přiměřenou mzdu. Žaloba jeho byla soudy všech tří stolic zamítnuta, nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Žalobce opírá žalobu o právní důvod § 1152 obč. zák., a vytýká rozsudku, že následkem kusého řízení věc z práva mylně posoudil, když vzhledem k tomu, že žalující jako syn práce na statku svého otce, žalovaného, konal, neuznal, že by žalobci příslušel nárok na odměnu po rozumu § 1152 obč. zák. Výtka ta není však oprávněna. Zjištěno jest, že za-